

Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF)
**ESR-tyyppinen toiminta ja
ennallistaminen (EAKR)**

Rahoituspäällikkö Riitta Ilola
ELY-keskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

ESR+ -tyyppinen rahoitus

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi

- Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi on väline, jolla edistetään ilmastoneutraaliin talouteen siirtymistä oikeudenmukaisesti niin, **ettei mikään alue joudu kärsimään murroksesta kohtuuttomasti.**
- Mekanismilla pyritään lievittämään ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen vaikutuksia yhteiskunnassa ja taloudessa. **Tukea kohdistetaan kaikkein haastavimmassa tilanteessa oleville alueille, toimialoille, yrittäjille ja työntekijöille.**
- ESR-tyyppistä toiminnan myöntövaltuutta Lapissa **5,7 m€** (3,4 m€)
- ESR-tyyppisen toiminnan **jatkuva hankehaku** käynnistyy arviolta huhtikuun loppupuolella 4/2023 →

tiedotetaan **rakennerahastot.fi** sivuilla

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

(JTF) ESR+ -tyyppisen toiminnan kohderyhmät

- Ensisijainen kohderyhmä ovat **turvesektorilta työttömiksi jääneet**, erityiskohteena **nuoret**.
- Toimenpiteitä kohdennetaan **myös muille kohderyhmille** siirtymästä kärsivien alueiden työllisyyden edistämiseksi:
  - työikäinen väestö, työssä olevat, työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat, opiskelijat
  - pk-yrittäjät, työnantajat ja työntekijät.

ESR+ -tyyppinen toiminta

Uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen:

- Kehitetään **mahdollisuuksia uuden osaamisen hankintaan**
- Kehitetään joustavia yksilöllisiä koulutuspolkuja
- Kehitetään ajasta ja paikasta riippumattomia kouluttautumismahdollisuuksia
- Tuetaan tutkintojen ja niiden osien suorittamista
- Edistetään **yrittäjyyttä ja liiketoimintaosaamista osana koulutusta ja työelämää**
- Lisätään koulutuksen työelämävastaavuutta, koulutukseen liittyviä kokeiluja ja etäkoulutusta

- Tuetaan työttömyyden tai konkurssin vuoksi vaikeaan tilanteeseen joutuneiden henkilöiden **työ- ja toimintakyvyn** ylläpitämistä ja parantamista.
- Edistetään moniammatillisten verkostojen hyödyntämistä ja tuen saamista **syrjäytymisriskissä olevien henkilöiden ohjaamiseksi koulutukseen ja työmarkkinoille.**
- Tukitoimenpiteitä voidaan suunnata myös sosiaalisen osallisuuden edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn

ESR+ -tyyppinen toiminta

Turvesektorin yrittäjien ja muiden turvesektorin toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen mm. puunkorjuun ja turvesoiden ennallistamisen aloilla uuden liiketoiminnan mahdollistamiseksi:

- Lisätään turvesektorin yrittäjien ja henkilöstön valmiuksia ja osaamista työllistyä uusille liiketoiminta-alueille ja korvaaviin työllisyysmahdollisuuksiin.
- Räätelöidään työmahdollisuuksia erityisen haastavassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille.
- Tuetaan yrittäjien ja henkilöstön muutosvalmennusta, ml. muutosjohtamistaidot.
- Tarjotaan tukea uuden liiketoiminnan kehittämiseen ja yrityksen perustamiseen
- Tarjotaan asiantuntijapalveluita, vertaistukea, valmennusta ja muuta ryhmätoimintaa, joka auttaa sopeutumaan tilanteeseen ja löytämään uusia ratkaisuja.
- Tuetaan osallisuutta ja toimintakykyä.

Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistaminen ja jatkokäyttö

Ennallistamisen päätavoite

- ” JTF-toimin ennallistetaan turvetuotantoalueita, jonka ansiosta tuotantoalueiden **päästöt vähenevät** ja ennallistetut **alueet muuttuvat vähitellen hiilinieluksi**. Samalla luonnon **monimuotoisuus paranee** ja haitalliset **vesistövalumat vähenevät** ennallistetuilla alueilla merkittävästi. ”

Oikeudenmukaisen siirtymäsuunnitelman toimenpide 9. *Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen, jälkikäyttö sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista*

- Myöntövaltuus **n. 5 %** JTF-rahoituksesta => **PP 4,4 M€, Lappi 2,5 M€, Kainuu 1,5 M€**
- Tavoite PP 2 500 ha, **Lapissa 1 650 ha** ja Kainuussa 866 ha ennallistettu tai otettu jälkikäyttöön

Mitä toimenpiteitä voidaan rahoittaa?

ENNALLISTAMINEN JA JÄLKIKÄYTTÖ - Esimerkkejä Pohjois-Pohjanmaan oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmasta

- **Ennallistaminen: Tuetaan** turvetuotantoalueiden **ennallistamista vettämällä**, jotta palautuminen kohti luonnontilaa nopeutuu ja vesistöpäästöt vähenevät
- **Jälkikäyttö: Tuetaan** turvetuotantoalueiden **uusien käyttömahdollisuuksien edistämistä** mm. **tuuli- ja aurinkoenergian** tuotantoalueina ja **virkestysalueina (ekoturismi)**. Tuetaan turvetuotantoalueiden hallitun **jälkikäytön kehittämistä sekä turvemaiden päästöjen vähentämistä**.
- **Tutkimus- ja selvityshankkeita** hyödynnetään olosuhteisiin parhaiten soveltuvien toimenpiteiden kartoittamiseksi sekä mallihankkeiden edistämiseksi. Ennallistaminen ja jälkikäyttö tehdään analyysien perusteella mahdollisimman ilmastoystävällisillä menetelmillä. Toimenpiteillä tulee olla kasvihuonepäästöjä vähentäviä tai ekosysteemien tai vesistöjen tilaa parantavia vaikutuksia.
- **Tuetaan** turvesoiden **ympäristövaikutusten selvittämistä sekä menetelmien ja ratkaisujen kehittämistä** *turvetuotannon ja -soiden* kasvihuonekaasupäästöjen sekä vesistövaikutuksien pienentämiseksi. Kehitetään kestävyyttä lisääviä tuotantomenetelmiä. **Kehitetään maaperän happamuuden hallintaa**.
- **Tuetaan yhteistyötä** yrittäjien, maanomistajien ja tutkimuslaitosten kesken, kenttäkokeiluja ja tuetaan pilottikohteita sekä koulutusta alueiden kunnostamiseen ja jälkitoimiin.

Huomioidaan saastuttaja maksaa-periaate. Suomen ympäristönsuojelulain mukaan turvetuotanto tarvitsee luvan, mutta siihen ei sisälly ennallistamisvelvoitetta eikä jatkokäyttöä. Tuottaja vastaa lupavelvoitteiden mukaisista jälkihoitotoimista. Nämä eivät sisällä JTF-rahoituksella rahoitettavia jatkokäyttömuotoja

Kysy neuvoja rahoitusasiantuntijalta !

Lisätietoja myös : www.rakennerahastot.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

ESR+ -tyyppiset hankkeet

Liisa Irri, p. 0295 037 052

Tytti Kurtti, p. 0295 037 333

Marika Lindroth, p. 0295 037 082

Tanja Raappana, p. 0295 037 065

Rahoituspäällikkö Riitta Ilola, p. 0295 038 224

Ennallistaminen ja jälkikäyttö

Paula Alho 0295 037 284

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027